

INTÉZETI ÜGYEK. — INSTITUTS-ANGELEGENHEITEN.

Petényi J. Salamonnak egy érdekes, 1847-ben irt levelét kaptuk TARJÁN TIBOR joghallgatú úrtól. A levél tót nyelven SZTRAKA KÁROLY békés-esabai néptanítóhoz van intézve, ki PETÉNYINEK e levélből is láthatólag — az állattani adatok gyűjtésében segítségére volt. TARJÁN TIBOR ur szíves volt a levél eredetije mellett annak magyar fordítását is megküldeni. Mi a levelet, addig is míg további felhasználásra kerülne a sor, a *Petényi-féle relíviákhoz* tettük. A beküldőnek pedig ezen a helyen is elismerést kell nyilvánítanunk azért, hogy e levelet nem engedte elkallódni, hanem megőrzés végett intézetünknek küldte meg.

M. O. K.

«Magyarország madarai» ezimű munkára vonatkozólag több oldalról bejött kérdézősködésekre tudatjuk, hogy ennek szövege és illusztrációi sajtó alatt vannak; ez utóbbiak sokszorosítása — több fekete kép mellett 40 színes nyomású tábláról lévén szó — a dolog természeténél fogva, lassabban halad elő; mindamellett is ez év őszén az egész munka kész lesz s közreboacsátatik.

M. O. K.

A füstí fecske tavaszi vonulása. E madarak folyó évi tavaszi vonulásának megfigyelésére ismét felkértük a néptanítókat, kikhez márcz. elején a «Néptanítók Lapja»-nak 9. számában, a felhívással egyidejűleg juttattuk el a portomentes bejelentő levelező lapokat. A buzgó tanítók részéről — május elsejéig — már közel három ezer lap került vissza. Reméljük, hogy tanítóink ez évben a tavalyihoz hasonló érdeklődéssel fogják támogatni az ügyet.

A tavalyi fecskevonulási jelentések feldolgozását intézetünknek derék és buzgó munkatársa Gyulai Gaal Gaston vállalta magára, ki a munkát már annyira előkészítette, hogy azzal augusztus végére teljesen kész lesz, s így ez érdekes dolgozat már az Aquila őszi füzetében megjelenhet. A magyarországi madárvonulás 1898-ik évi adatainak feldolgozását ez évben

Einen interessanten Brief, geschrieben anno 1847 von J. SALAMON VON PETÉNYI erhielten wir von Herrn TIBOR TARJÁN Hörer der Rechtswissenschaft. Der Brief ist in slovakischer Sprache an KARL SZTRAKA Volksschullehrer in Békés-Csaba gerichtet, der — wie das aus dem Briefe ersichtlich ist — PETÉNYI bei seinen Sammlungen und Forschungen beihilflich war. Herr TIBOR TARJÁN war so freundlich uns neben dem Originale auch die ungarische Übersetzung zukommen zu lassen. Wir haben den Brief bis zur weiteren Verwerthung den anderen *Petényischen Reliquien* beigelegt. Dem Einsender sprechen wir auch hier unsere Anerkennung aus, dass er diesen Brief nicht der Vergessenheit anheim fallen liess, sondern ihn unserem Institute zur Bewahrung zusandte. U. O. C.

«Ungarns Vögel». Indem wir schon mehrfach über das Werk «*Ungarns Vögel*» befragt wurden, geben wir kund, dass sich Text und Illustrationen unter der Presse befinden; die Vielfältigung der letzteren schreitet zwar langsamer vor, indem, neben mehreren schwarzen Illustrationen, 40 Tafeln in Buntdruck in Vorbereitung sind, doch wird das Werk bis Herbst zu Stande kommen und erscheinen. U. O. C.

Der Frühjahrszug der Rauchschnalbe. Zur Beobachtung des heurigen Frühjahrszuges haben wir wieder die Volksschullehrer gebeten, denen wir Anfangs März in der 9-ten Nummer der «Néptanítók Lapja» mit der Bitte zugleich auch die portofreien Anmeldekarten zustellten, von welchen bis ersten Mai nahezu 3000 zurück kamen. Es ist zu hoffen, dass unsere Lehrer die Sache mit dem gleichen Eifer, wie im vorigen Jahre, unterstützen werden.

Die Bearbeitung des vorjährigen Frühjahrszuges der Rauchschnalbe hat unser tüchtiger und eifriger Mitarbeiter Gaston v. Gaál zu Gyula übernommen; die Bearbeitung ist schon so weit vorgeschritten, dass sie bis Ende August fertig wird; die interessante Abhandlung wird also noch in dem Herbsthefte der Aquila erscheinen. Den ungarischen Frühjahrszug

Gaal Gaston helyett Schenk Jakab, intézetünk assistense fogja végezni.

M. O. K.

Kérelem. Mindazon érdeklődőket, a kik gyűjteményeinknek szánt küldeményeket adnak postára, kegyeskedjenek a csomagokat így czímezni:

*A Magyar Ornithologiai Központnak
Herman Ottó főnök úr kezéhez*

Nemzeti Múzeum, Budapest.

Ezt különösen olyan küldeményeknél ajánljuk nyomósan, a melyek nyers madarakat, vagy könnyen rothadó anyagokat tartalmaznak; s ez esetben a csomagra, a tartalom megnevezése mellett színes czeruzával aláhúzva jelendő, hogy »romlékony», vagy »rothadékonny». Olyan csomagok, a melyek csak az intézetnek és nem személy névre vannak czímelve kévsé jutnak hozzánk s csak akkor, ha mi küldünk utána; de mi, személyzetünk elégtelensége miatt, nem kerestethetünk mindennap csomagot, csak akkor, ha véletlenül értesülünk felőle.

Ellenben a személynévre czímzett csomagokat a postabivatal azonnal a házhoz küldi. Ezért kérjük a küldeményekre a fennebbi czímzést alkalmazni.

M. O. K.

von 1898 wird heuer statt Gaston v. Gaál Jakob Schenk, Assistent unseres Institutes bearbeiten.

U. O. C.

Bitte. Jedermann, der für unsere Sammlungen Postsendungen aufgibt, wird höflichst ersucht, die Sendung folgendermassen zu adressieren:

*An die Ungarische Ornithologische Centrale
für den Herrn Chef Otto Herman.*

National-Museum, Budapest.

Diese Adresse können wir besonders bei solchen Sendungen wärmstens anempfehlen, welche todte Vogelkörper, oder sonstige leicht in Verwesung gerathende Sachen enthalten; in diesem Falle sollte selbst auf das Paket »verweslich» geschrieben und mit farbigem Bleistifte unterzogen werden. Solche Sendungen, welche nur an das Institut, und nicht an Person adressiert sind, kommen gewöhnlich spät an, und auch nur dann, wenn wir darnach schicken: unser Personal ist aber klein, so dass wir nicht jeden Tag nach Paketen fragen lassen können, nur dann, wenn wir zufällig davon verständigt werden. An Personen adressierte Sendungen dagegen werden von der Post sogleich ins Haus befördert. Deshalb bitten wir bei solchen Sendungen die obige Adresse zu benutzen.

U. O. C.

Az intézet gyűjteményei.

I. Bőrgyűjtemény.

Fajok. — Arten.

1. Ampelis garrula	...
2. Phalaropus hyperboreus	...
3. Tringa minuta	...
4. Tringa alpina	...
5. Ortyometra pygmaea	...
6. Motacilla flava	...

A bőrgyűjtemény áll 268 dbból.

Sammlungen des Institutes.

I. Sammlung präparierter Bälge.

Példányszám. Exemplarzahl.	Ajándékozó neve. Name des Gebers.
2	ALBERTINI GÉZA (Bükszád)
1	DREXLER JOS. (Sopron)
1	RÉDLI BÉLA (Duna-Moes).
1	„ „ „ „
2	SCHENK H. (Ó-Verbász).
1	ÜHLIG T. (Sopron).

Diese Sammlung enthält 268 St.

2. Collectio Ingluvialium.

Fajok. — Arten.	Katulyák száma. Anzahl d. Schachtl.	Az ajándékozó neve. Name des Gebers.
1. Cuculus canorus	7	CERNEL ISTVÁN
2. Accentor modularis	3	" "
3. Alauda arvensis	1	" "
4. Ampelis garrula	1	" "
5. Chloris chloris	1	" "
6. Coturnix coturnix	1	" "
7. Emberiza schoenioides	3	" "
8. Erithacus rubecula	4	" "
9. Gallinula chloropus	1	" "
10. Garrulus glaudarius	1	" "
11. Oriolus galbula	2	" "
12. Pyrrhula europæa	3	" "
13. Sitta caesia	1	" "
14. Sylvia atricapilla	1	" "
15. Turdus pilaris	2	" "
16. Turtur turtur	1	" "
17. Nucifraga caryocatactes	1	" "
18. Coracias garrula	3	" "
19. Upupa epops	3	" "
20. Corvus cornix	1	" "
21. Acrocephalus arundinaceus	4	" "
22. Aegialites hiaticula	1	" "
23. Aegithalus caudatus	2	" "
24. Anthus pratensis	2	" "
25. Alcedo ispida	2	" "
26. Anthus trivialis	1	" "
27. Certhia familiaris	1	" "
28. Calanodius phragmitis	1	" "
29. Cypselus apus	1	" "
30. Dendrocopus major	1	" "
31. " medius	2	" "
32. " minor	3	" "
33. Dryocopus martius	1	" "
34. Hirundo rustica	1	" "
35. Hydrochelidon nigra	1	" "
36. Lanius minor	1	" "
37. Locustella fluviatilis	1	" "
38. Luscinia luscinia	5	" "
39. Motacilla alba	1	" "
40. " boarula	1	" "
41. Parus ater	2	" "
42. Phylloscopus acredula	2	" "
43. Rallus aquaticus	1	" "
44. Ruticilla tithys	2	" "
45. Sylvia cinerea	1	" "
46. " nisoria	1	" "
47. " curruca	1	" "
48. Troglodytes parvulus	5	" "

Fajok. — Arten	Katulyák száma. Anzahl der Schachteln.	Az ajándékozó neve. Name des Gebers.
49. <i>Turdus merula</i>	1	CHERNEL ISTVÁN
50. <i>Yunx torquilla</i>	2	" "
51. <i>Scelopax rusticola</i>	1	SZÜTS BÉLA
52. <i>Tetrao bonasia</i>	6	" "
53. " "	1	RÉDLI BÉLA
Összesen Zusammen	100	

A gyűjtemény ezidő szerint 873 drbból áll. | Die Sammlung besteht derzeit aus 873 Stücken.

3. Collectio anatomica.

Fajok. — Arten.	Darab szám. Zahl d. Stücke.	Ajándékozó neve. Name des Gebers.
1. <i>Aquila clanga</i> . Mellesont. — Brustbein	1	Dr. LENDL, A. (Bpest)
2. <i>Cygnus bewicki</i> " " "	1	" "
3. <i>Colymbus arcticus</i> " " "	1	" "
4. <i>Tadorna cornuta</i> " " "	1	" "
5. <i>Aquila fulva</i> ♂ " "	1	Dr. ÁLMÁSY, G. (Graz).
6. " <i>imperialis</i> ♂ " "	1	" "
7. <i>Bubo bubo</i> (L.) ♂ " "	1	" "
8. <i>Haliaeetus albic.</i> ♀ " "	1	" "
9. <i>Pelecanus crisp.</i> ♂ " "	1	" "
10. <i>Vult. monachus</i> ♂ " "	1	" "
Összesen Zusammen	10	

E gyűjtemény áll 100 drbból.

Fogadják a beküldő urak ajándékaikért hálás
köszönetünket.

Diese Sammlung enthält 100 Stücke.

Empfangen die Herren Einsender unsern
besten Dank für ihre Geschenke.

PERSONALIA.

A M. O. K. a múlt (1898) augusztus óta
sok ügybuzgó munkást nyert a közelben és tá-
volban.

Az intézet rendes, **állandó megfigyelői**
közé felvették.

I. A külföldön:

1. BÄRÓ HANS VON BERLEPSCH, Cassel.
2. HAASE O., Berlinben.
3. HÄRMS MIHÁLY, Hellenorm Livlandban.
4. SCHAFFER SÁNDOR lelkész, Mariahof (Stajer-
ország).

II. A belföldön:

5. KISS LAJOS tanító, Debreczen.

Seit August vorigen Jahres (1898) hat die U.
O. C. viele eifrige Mitglieder aus Nah und Fern
gewonnen.

In die Liste der **ordentlichen und stän-
digen Beobachter** des Institutes sind auf-
genommen worden:

I. Ausländische:

1. BARON HANS FREIH. V. BERLEPSCH in Cassel.
2. O. HAASE in Berlin.
3. MICHAEL HÄRMS in Hellenorm, Livland.
4. ALEXANDER SCHAFFER, Pfarrer in Mariahof,
Steiermark.

II. Inländische:

5. LUDWIG KISS, Lehrer in Debreczen.

6. LINDER KÁROLY joghallgató (Kolozsvár) Békés-Csaba.

7. SZIGETI RIZSŐ m. kir. főerdész, Szombathely (Vas megye).

8. SZKLAY EDE földbirtokos, Jánok (Abauj-Torna m.).

9. TARBÁN TIBOR joghallgató (Kolozsvár) Békés-Csaba.

10. TILSCH KÁROLY fővadász, Sopron-Nádasd.

Mint önkéntes tudósítók és magánmegfigyelők esatlakoztak felhívásunkra s már vonulási adatokat részint a múlt ősztől, részint a f. évi tavaszról küldtek is a következők:

1. Bozsolik Ferencz tanító, Dees (Tolna m.)

2. Csikesz Sándor tanító, Szaporeza (Baranya megye).

3. Dely Imre földbirtokos, Pusztá-Péres (Biharmegye).

4. Erdelyán Péter görög kath. tanító, Homoliez (Torontálmegye).

5. Gesztes Lajos érseki uradalmi erdőmester, Felső-Tárkány (Hevesm.)

6. Dr. Horváth Jeromos középiskolai tanár, Baja (Bács-Bodr. megye).

7. Honéczy Ödön ev. lelkész, Ujvásár (Gömör megye).

8. Hosszufalusi Andor, Borsod-Nyék (Borsodmegye).

9. Kalmár Lajos birtokos, Csongrád-Csány (Csongrádm.)

10. Kemptner Ernő uradalmi tisztartó, Simontornya (Tolnam.)

11. Lészai Ferencz földbirtokos, Magyar-Gorbó (Kolozsm.)

12. Malesevics Emil, áll. gymn. tanár, Losonez (Nógrádm.)

13. Neupauer István tanító, Viszoka (Ungmegye).

14. Rósa Lajos, Nagy-Jeszzenicz (Trencsénmegye).

15. Sárkány János műegyetemi hallgató, Budapest.

16. Teleki Jenő gróf joghallgató, Budapest (Nagy-Somkút, Szatmármegye).

17. Teleki Pál gróf joghallgató, Budapest (Pribékfalva, Szatmármegye).

6. KARL LINDER, Hörer der Rechtswissenschaft in Kolozsvár.

7. RUDOLF SZIGETI, k. u. Forstmeister in Szombathely (Com. Vas).

8. EDUARD V. SZKLAY Gutsbesitzer in Jánok (Com. Abauj-Torna).

9. TIBOR TARBÁN, Hörer der Rechtswissenschaft (Klausenburg), Békés-Csaba.

10. KARL TILSCH Oberjäger in Nádasd (Com. Sopron).

Als freiwillige und Privat-Beobachter, die auf unsere Aufforderung teils schon vom vorigen Herbste, theils vom heurigen Frühjahr Beobachtungen einsandten, haben sich der Centrale beigeseilt:

1. Franz Bozsolik, Lehrer in Dees (Com. Tolna).

2. Alexander Csikesz, Lehrer in Szaporeza (Com. Baranya).

3. Emerich v. Dely, Gutsbesitzer in Pusztá-Péres (Com. Bihar).

4. Peter Erdelyán, gr. kath. Lehrer in Homoliez (Com. Torontál).

5. Ludwig Gesztes, erzbischöflicher Waldmeister in Felső-Tárkány (Com. Heves).

6. Dr. Jeremias Horváth, Professor in Baja (Com. Bács-Bj.).

7. Edmund Honéczy, ev. Pfarrer in Ujvásár (Com. Gömör).

8. Andreas Hosszufalussi in Borsod-Nyék (Com. Borsod).

9. Ludwig Kalmár, Gutsbesitzer in Csongrád-Csány (Com. Csongrád).

10. Ernst Kemptner, herrschaftl. Gutsverwalter in Simontornya (Com. Tolna).

11. Franz v. Lészai, Gutsbesitzer in Magyar-Gorbó. (Com. Kolozs).

12. Emil Malesevics, Professor in Losonez (Com. Nógrád).

13. Stephan Neupauer, Lehrer in Viszoka (Com. Ung).

14. Ludwig Rósa, in Nagy-Jeszzenicz (Com. Trencsén).

15. Johann Sárkány, Hörer am Politechnikum zu Budapest.

16. Graf Eugen Teleki, Hörer der Rechtswissenschaft in Budapest (Nagy-Somkut, Com. Szatmár).

17. Graf Paul Teleki, Hörer der Rechtswissenschaft in Budapest (Pribékfalva, Com. Szatmár).

18. Tóth Ede földbirtokos, Balatonfő-Kajár (Veszprém megye).

19. Varga Lajos görög kath. tanító, Sárköz-Ujlak (Szatmár megye).

A német madárvédelmi egyesület f. é. márczius hó 1-én tartott ülésén megválasztotta HERMAN OTTÓ-t, a Magyar Ornithologiai Központ főnökét Budapesten, külső és levelező tagjává.

18. Edmund Tóth, Gutsbesitzer in Balatonfő-Kajár (Com. Veszprém).

19. Ludwig Varga, gr. kath. Lehrer in Sárköz-Ujlak (Com. Szatmár).

Der Deutsche Verein zum Schutze der Vogelwelt hat am 1-ten März J. J. OTTO HERMAN, Chef der Ungarischen Ornithologischen Centrale in Budapest, zu seinem **ausserordentlichen und correspondierenden Mitgliede** ernannt.

NEKROLOG.

CLAUS KÁROLY tanár

1835—1898.

E szavakban «CLAUS KÁROLY emlékének» nem a férfiú életrésze foglaltatik. Nem a tudóst méltatom bennük, hanem az embert, a mihez megadja a jogot az, hogy CLAUS a Magy. Orn. Központnak tiszteleti tagja volt. Nem azért, mintha főleg a madártannak szolgált volna tudásával, hanem azért, mert minden porczikájában a tudomány embere volt, buzgó és odaadó zoologus, s mert első soraiban harczolt annak a tudományos küzdelemnek, mely a nagy átalakulásban megteremtette azt, a mit így fejezhetek ki röviden: a forma helyett a lényeg.

Tudományos működése DARWIN mindent átalakító fellépésével — 1859 — kezdődik, s ez a működés szakadatlan volt és odaadó. CLAUS-nak nem volt elég, hogy a tudománynak egészen speczialis, részben még általán terén tett szolgálatakat, e mellett testtel és lélekkel oktató is volt; és nem volt elég neki még ez sem: írt tankönyveket, hogy ifjú nemzedékeket nyerjen meg és nevelhessen föl a tudománynak. Röviden adva CLAUS KÁROLY mint ember ismerte hívását s annak híven és tökéletesen meg is felelt.

1873-ban Bécsben találkoztunk mint egyvívásnak az orthopterologia akkori refugiumában, BRUNNER von WATTENWYL udvari tanácsosnál, kinek szelleme igen érezhető volt az akkori zoologiai körökben. Ez a férfiú ismerte a helyzetet s meg is találta a helyes útát. Akkortájt állott virágjában, sőt mondhatnám burjánzott az enumeratio, mint gyümölcse ama bizonyos kornak, mely éppen a rideg empirismusnak adta meg a legjobb talajt: a mikor könnyű volt a legkisebb tudás nélkül is nagy tekintélyt szerezni.

Professor CARL CLAUS

1835—1898.

In diesen Worten «CARL CLAUS zum Gedächtniss» handelt es sich um keine Lebensbeschreibung des Mannes, um keine Würdigung des Gelehrten, sondern um den ganzen Menschen. Die Berechtigung hiezu gibt die Thatsache, dass CLAUS der Ung. Orn. Centrale als Ehrenmitglied angehörte; nicht als ob er der Ornithologie ganz specielle Dienste geleistet hätte; sondern weil er durch und durch Mann der Wissenschaft, mit Eifer und Hingebung Zoologe war und in erster Reihe mitkämpfte in der grossen Umgestaltung, welche kurz und bündig in folgendem ausgedrückt werden kann: statt der Form das Wesen.

Der Beginn seiner wissenschaftlichen Thätigkeit fällt mit dem gewaltigen Auftreten DARWIN'S — 1859 — zusammen und diese Thätigkeit war eine rastlose, hingebende. CLAUS genügte es nicht der Wissenschaft auf ganz speciellen, zum Theil ganz ungebauten Gebieten Dienste zu leisten, er war ausserdem pflichtgetreuer Lehrer; und auch dies genügte ihm noch nicht, er schrieb Lehrbücher, um der Wissenschaft Generationen von Jüngern zu gewinnen und zu erziehen; kurz gefasst: CARL CLAUS, der Mensch, hat seine Pflicht voll und ganz.

Als Altersgenossen trafen wir uns im Jahre 1873 in Wien, im Refugium für die gesammte Orthopterologie bei Hofrat BRUNNER von WATTENWYL, dessen geistiger Gehalt sich in den damaligen zoologischen Kreisen sehr fühlbar machte. Der Mann hatte Gedanken. Es blühte, ich möchte sagen wucherte nämlich dazumal die Enumeration als Frucht jener gewissen Periode, für welche der crasse Empirismus wie geschaffen war, wo man ganz gedankenlos zur grossen Auctorität werden konnte. Man liess

Csak «jó fajokat» kellett meghatározatni s az illetőnek kiadni a saját neve alatt; a dolgot talán enyhlítheti, hogy a meghatározó szakembernek a legmelegebb köszönet mindig kijárt. Ez az enumeratio különben nálunk is divatban volt — akkoron.

BRUNNER VON WATTENWYL udvari tanácsos ezzel szemben máskép gondolkodott; nézetét ki tudta fejezni; és mint hogy ez az újabb iránynak teljesen meg is felelt, tekintélyhez és elismeréshez jutott.

Es ez az irány volt az oka annak is, hogy az orthopterologusok refugiumában mélyebben gondolkozó emberek találkoztak, megismertek és meg is beszéltek egymást.

CLAUS KÁROLY képe előttem lebeg ma is. Külsője inkább ideg, mint izom, — kúszált hajzat, lángoló szempár, melyből buzgalom és munkakedv sugárzott; tekintete néha szigorú, sőt szúró is, de belsőjében mégis meg volt az őseredeti német kedélyesség, a tőről metszett német professzor; csaknem gyermekes naivságának mintaképe.

Lankadatlanul, pihenést nem ismervé dolgozott. Tankönyvei, az állattan alapvonalai, kiadásokat értek meg s ma is hű barátok minden szakember iróasztalán. Ez nagy érdem, elég nagy ahhoz, hogy idő előtt a szerzőt nyugdíjba küldjék.

Nagy gyűjteményemben talán az a legszomorúbb és legkeserűbb levél, a melyben CLAUS KÁROLY hiril adja, hogy 61 éves korában, abban a korban, a midőn a szakember tudása legszebb gyümölcseit érlelheti és adhatja át a következő nemzedéknek, őt tanszékétől eltiltották, azzal a megokolással, hogy alatta a zoologia hanyatlásnak indult. Hanyatlásnak ő általa, a ki együtt küzdött és alkotott a legnehezebb átmeneti kor legjobbjaival! Ez volt számára a halálos döfés. Ez oly életnek alkonyán, a mely mindvégig a legnemesebb munkának volt szentelve, igaz és megrázó tragoedia. A mint én látom a dolgot, csupán az öregek szemében tragoedia, a kik még apáinktól örököltük a nagyjaink és tanítóink iránti kegyeletet, olyanoktól, a kik még nálunknál is sokkal naivabbak voltak.

Az évszázad letűnőfélben van: naivság és kegyelet természetesen vele együtt szállnak sirba; mire is lehetne ezeket használni?

Azok a nyomok azonban, a melyeket CLAUS a tudás terén hagyott, eltűrülhetetlenek. Ő a tudomány-nak igazi dísze volt és örökre az is fog maradni!

Béke poraira.

Herman Ottó.

sich die guten Arten bestimmen und publizierte sie unter eigenem Namen; als milderer Umstand möge gelten, dass dem bestimmenden Fachmann der heisseste Dank gesendet wurde.

War auch bei uns im Schwange.

Hofrat BRUNNER VON WATTENWYL hatte aber, wie gesagt, seine Gedanken, verstand sie in Worte zu kleiden, und diese Gedanken entsprachen vollkommen der neuen Strömung — dies der Grund seines Ansehens.

Dies war auch die Ursache, dass sich dort im Refugium Orthopterorum Leute des Gedankens trafen und schätzen lernten.

Das Bild von CARL CLAUS steht auch heute noch vor meiner Seele. Mehr Nerv als Muskel — wirres Haar, flammendes Auge, manchmal stechender Blick; — voll Eifer und Arbeitslust. Und im innersten Wesen doch deutsche Urmüthlichkeit; die beinahe kindliche Naivität des echten und rechten deutschen Professors.

Der Mann arbeitete rastlos. Seine Grundzüge — sein Lehrbuch der Zoologie, erlebten Auflagen, sind auch heute noch treue Freunde auf dem Arbeitstische jedes Fachmannes; — ein grosses Verdienst, genug dazu um vorzeitig — pensioniert zu werden.

Es ist vielleicht der traurigste, bitterste Brief meiner grossen Sammlung, in welchem mir CARL CLAUS anzeigt, dass er mit 61 Jahren, also in einem Alter, wo der Fachmann seine reifsten Früchte zeitigen und spenden kann, bei Seite geschafft wurde, mit der Begründung, dass die Zoologie einen Rückgang erlitten hat. Einen Rückgang durch den Mann, der in der schwersten Uebergangsperiode in der Reihe der Besten mitgekämpft und mitgeschaffen hat! Dies gab ihm den Todesstoss.

Ist das nicht eine Tragödie? Freilich ist es eine; wie mir aber scheint, bloss in den Augen der Alten, die wir da die Pietät für unsere Lehrer und Grossen von unseren Vätern ererbt haben — die noch viel naiver waren als wir es sind.

Das Jahrhundert geht zur Neige und ist natürlich aller Naivität und aller Pietät bar — wozu könnte man denn auch diese Sachen benützen?!

Die Spuren aber, welche CLAUS auf dem Gebiete des Wissens hinterlassen hat, sind unverwischbar!

Er war und bleibt für immer eine Zierde der Wissenschaft.

Friede seiner Asche.

Otto Herman.

Dr. ZEPPELIN MIKSA gróf

1856—1897.

1888 július 20-án történt, hogy dr. BAENITZ, a nagy körben ismert botanikus, a Nordkapról Tromsöbe visszatért s újra elfoglalta szobáját a Hôtel Nordenben, a hol mi magyarok is éppen akkor tanyáztunk. Egy világos sarkkörü estén egy úriembert hozott hozzánk, a ki rokonszenves modorával rögtön lebilincsel. Ez volt dr. ZEPPELIN MIKSA gróf, akkora «württembergi királyi kamarás, ő fensége Urach herczegnő württembergi grófnő szolgálatában.»

A gróf szintén a Nordcapról érkezett, s minthogy mi Tromsöben ekkor már meglehetősen otthonosak voltunk, a talpig derék embert, a miben csak lehetett segítettük. Ebből igen szívélyes és tartós viszony fejlődött, daczára annak, hogy az idő rövid volt, a grófnak is mennie kellett, én pedig Svaerholtra és Vardöre fegyverkeztem. A jó barátság a gróf oly korai halálával — fájdalom — megszakadt.

ZEPPELIN gróf később a legbarátságosabban pártfogolta dr. LENDL ADOLF-ot, norvégiai kísérőmet, ki Stuttgartban végzett volt tanulmányokat. Eljött 1891-ben a II. nemzetközi ornithologiai congressusra Budapestre s részt vett a Drávafokra intézett kirándulásban is. Így felhasználta az alkalmat, hogy Magyarországot s annak tudományos törekvéseit saját tapasztalatából ismerje meg, a mi csak megerősítette a magyarsággal szemben táplált jó véleményét. Intézetünknek mint levelező-tag mindvégig igaz híve volt, s megküldötte a Spitzbergákhoz és Észak-Amerikába történt utazásainak leírását is.

Látogatását 1897-ben viszonzotam Stuttgartban s a legkedvesebb emlékekkel váltam meg tőle. Sietve tette félre a rendjeleket, levetette a hivatalos kabátot, hogy a «Frühschoppen»-re vigyen, a hova excellenciások, udvari tanácsosok és más méltóságok csak az ő őseredeti sváb kedélyességüket hozták el és éreztették az idegennel. Kellemes, emlékezetes órák voltak ezek!

A M. O. Központ igaz kegyelettel őrizi korán elhunyt tagja emlékét.

Herman Ottó.

Dr. Graf MAX v. ZEPPELIN

1856—1897.

Es war am 20. Juli 1888, dass der weit bekannte Botaniker Dr. BAENITZ vom Nordkap nach Tromsö zurückkehrte, sein Zimmer im Hôtel Norden, wo dazumal auch wir Magyaren hausten, wieder in Besitz nahm. Am hellen, lichten arktischen Abend brachte er einen feinen Mann zu uns, dessen sympathisches Wesen uns sofort gefangen nahm. Es war dies Dr. Graf MAX von ZEPPELIN, dazumal «königl. württemberg. Kammerjunker, dienstthuend bei J. D. der Frau Herzogin von Urach, Gräfin von Württemberg.»

Der Graf kam ebenfalls vom Nordkap und da wir zu dieser Zeit in Tromsö schon eingensistet waren, gingen wir während der kurzen Spanne Zeit, die dem Grafen und mir — ich rüstete mich für Svaerholt und Vardö — noch zur Verfügung stand, diesem prächtigen Manne mit allem an die Hand. Es entstand ein sehr herzliches Verhältniss u. z. von Dauer; seitens des Grafen leider bis zum viel zu frühen Tod.

Graf ZEPPELIN nahm sich später meines Begleiters in Norwegen — Dr. A. LENDL — in Stuttgart, wo derselbe Studien machte, freundschaftlichst an; kam 1891 zum II-ten internat. ornithologischen Congress nach Budapest und nahm an der Excursion an das Draueck theil.

Graf ZEPPELIN nahm also die Gelegenheit wahr, Ungarn und dessen wissenschaftliche Bestrebungen aus eigener Anschauung kennen zu lernen, und dies befestigte ihn in seiner guten Meinung. Er brachte unserem Institute sein ganzes Wohlwollen entgegen, wurde dessen correspondierendes Mitglied. Er gab uns Gelegenheit, seine nach Spitzbergen und Nordamerika vollführten Reisen kennen zu lernen.

Ich erwiderte 1897 in Stuttgart seinen Besuch und danke demselben die besten Eindrücke. Graf ZEPPELIN beehrte sich, den Staatsrock, die Orden abzulegen, um mich zum «Frühschoppen» zu führen, wohin alle Excellenzen, Hofrätthe und sonstige Dignitäre nur ihr urgemüthliches, liebenswürdiges Schwabentum mitbrachten und mit dem Stockfremden fühlen liessen. Schöne Stunden!

Die U. O. C. bewahrt dem früh dahingeshiedenen Mitgliede das wärmste Andenken.

Otto Herman,

A Magyar Ornithologiai Központhoz érkezett
nyomtatványok jegyzéke.

An die Ungarische Ornithologische Centrale
eingelangte Schriften.

Ajándékok. — Geschenke.

1. ANGELINI, G.: Alcune osservazioni intorno alla *Budytes flava* Bp. ed al *Puffinus anglorum* Boic. Pisa, 1883.
2. " " Sulla permanenza invernale di alcune specie di uccelli in Sicilia. Roma, 1893.
3. " " Osservazioni sopra alcuni uccelli in appartenenti alla sottofamiglia degli Emberizini. Pisa.
4. " " Alcune note sull. Avifauna Marchigiana. Roma, 1895.
5. " " Osservazioni e riflessioni intorno alle Passere di padulo (*Emberiza schoeniclus* Linn.) ed affini. Siena, 1898.
6. " " La caccia in rapporto colla conservazione della selvaggina coll' agricoltura e colla scienza. Roma, 1893.
7. " " Avifauna Sicula. — Nota sulla Quaglia tridattila (*Turnix sylvatica*). Roma, 1892.
8. " " Osservazioni intorno alla *Saxicola melanoleuca* (Gould) ed alla *S. occidentalis* Salvador. Roma.
9. " " Il *Dendrocopus medius* in Provincia di Roma. Roma.
10. " " Contributo allo studio delle Migrazioni Ornitiche con osservazioni fatte specialmente attorno allo Stretto di Messina. Roma, 1896.
11. " " La *Limicola platyrhincha* avvertita per la prima volta in Provincia di Roma. Roma.
12. " " Seconda cattura di un Piviere orientale (*Charadrius fulvus*) nei dintorni di Roma. Roma.
13. ANNALS OF SCOTL. NAT. HIST.: The protection of wild Birds and their eggs in Scotland. Edinburgh, 1898.
14. ARRIGONI DEGLI ODDI, E. Dr.: On two Hybrid Ducks etc. Paris, 1898.
15. " " " " Ornithological Notes on thirty abnormal coloured «Anatida» etc. Paris, 1898.
16. " " " " Eine Brutstätte des schwarzen Milans etc. Berlin, 1898.
17. AUSTRALIAN MUSEUM: Report of Trustees for the year, 1897. Sydney, 1898.
18. BONOMI, AUG. Prof.: Ueber den Vogelzug in Süd-Tirol. Wien 1898.
19. CLARKE, H. L.: The feather-tracts of North-American Grouse and Quail. Washington, 1898.
20. CLARKE, EAGLE, F. L. S.: On the Ornithology of the Delta of the Rhone. London, 1898.
21. COMITÉ F. ORNITHOL. BEOBACHTUNGEN IN OESTERREICH: Daten über den Zug der Vögel im Frühling 1897. Wien, 1898.
22. CREW, HENRY and O. H. BASQUIN: On the sources of luminosity in the electric Arc. Boston, 1898.
23. CSÖRGEI TITUSZ: Falco sacer Briss. 1760. Petényi J. S. Ornithologiai hagyatéka. Bpest, 1897.
24. CZYŃK, ED.: *Syrnium Uralense*. Bpest, 1897.
25. DUBOIS, ALPHONSE, Dr.: Revue des derniers Systèmes Ornithologiques etc. Paris, 1891.
26. " " " Note sur deux Oiseaux nouveaux pour la Belgique. Paris, 1896.
27. " " " Description d' un nouveau Couroucou africain. London, 1896.
28. " " " La Faune Ornithologique de la Belgique Comparée de la Normandie et de la Lorraine. Paris, 1897.
29. " " " Remarques sur certains Oiseaux supposés nouveaux. London, 1897.
30. FINSCH, O. Dr.: On the specific distinction of the Ground Cuckoos of Borneo and Sumatra. Leyden, 1898.
31. " " " On seven new species of Birds in the Leyden Museum from the Islands of Wetter, Kisser Lethi and New-Guinea. Leyden, 1898.
32. " " " Über *Scops magicus* (S. Müll.) und die verwandten Arten. Leyden, 1898.
33. HAASE, O.: Der Strauss. Berlin, 1898.
34. D'HAMONVILLE, BARON: Revue des Oiseaux qui au moment de la mue perdent la faculté du Vol. Paris, 1898.

35. D'HAMONVILLE, BARON: Note complementaire sur les Oiseaux utiles de la France. Paris, 1897.
36. HANN, J. DR., DR. G. HELLMANN: Abreise der Schwalben. Wien, 1897.
37. HARTERT, E.: Die bisher bekannten Vögel von Mindoro etc. Naumburg, 1891.
38. " " Über eine kleine Vogelsammlung aus der Provinz Preanger in West-Java.
39. " " Über die Oologie und ihre Bedeutung für die Wissenschaft. Frankfurt a. M. 1890.
40. " " Über Religion und Lebensweise d. Bevölkerung in den Gegenden des Nigergebietes Berlin, 1886.
41. " " Dr. Kutter). Gera 1891.
42. " " Über die nordafrikanischen Garrulus-Arten. Berlin, 1895.
43. " " Über Begriff und Nomenclatur subspezifischer Formen etc. 1897.
44. " " Kurze Besprechung eines Angriffes auf die neueren Nomenclaturbestrebungen. Leipzig, 1897.
45. " " Zur systematischen Übersicht der Vögel in Nr. 412. 1893.
46. " " Schilderungen aus Ober-Assam. Berlin, 1889.
47. " " Systematische, nomenclatorische und andere Bemerkungen über deutsche Vögel Berlin, 1894.
48. " " Wie schaffen alte Vögel ihre Jungen fort. Wien, 1897.
49. " " Salanga. Deutsch. geogr. Blatt. Bd. XII.
50. " " Zur Nomenclatur von Columba livia. Gera, 1897.
51. " " On a new species of Batrachostomus. Leyden, 1892.
52. " " Allerlei vom Wanderfalken. Gera, 1891.
53. " " Carpodacus erythrinus Pall. Gera, 1892.
54. " " Über die Häufigkeit des Ortolans in Ostpreussen. Berlin, 1894.
55. " " Der Gattungsname Calonias. Berlin, 1896.
56. " " Zur Vertheidigung unserer Nomenclaturregeln. Leipzig, 1898.
57. " " Aus den Tabakpflanzungen und Wäldern in Nordost-Sumatra. Bremen, 1891.
58. " " Das Thierreich. Berlin, 1897.
59. " " Ornith. Ergebnisse einer Reise in den Niger-Benne-Gebieten. Leipzig, 1886.
60. " " To the H. W. Rothschild's Zool. Museum at Tring. Tring, 1898.
61. " " Reise im westlichen Sudan. Gotha, 1887.
62. " " Zur Ornithologie der indisch-malayischen Gegenden. Leipzig, 1889.
63. " " Über die Sperber der Insel Madeira. Berlin, 1896.
64. " " Vorläufiger Versuch einer Ornis Preussens. Wien, 1887.
65. " " On the birds of Marianne Islands. London, 1898.
66. " " Comatibis Eremita, L. a European-Birds. London, 1897.
67. " " On the birds collected by Mr. Everett in South-Flores. London, 1897.
68. " " Contributions to the Ornithology of Papuan-Islands. London. 1896.
69. " " Further notes on humming-birds. London, 1898.
70. " " On a collection of birds from North-Western Ecuador. London, 1898.
71. " " On the birds of Lomblen, Pantar and Alor. London, 1898.
72. " " On the birds collected on Sudest Island in the Louisiade Archipelago by A. S. Meek. London, 1898.
73. " " First glimpses of the Zoology of the Natuna Islands. London, 1894.
74. " " On ornithologica coll. made by Mr. A. Everett. London, 1896.
75. " " List of an ornithological coll. made by Dr. Percy etc. London, 1898.
76. " " Mr. W. D'Oherly's bird coll. from Celebes. London, 1897.
77. " " List of a second coll. of birds from the Natuna Islands. London, 1895.
78. " " List of a coll. of birds made in Lombok etc. London 1896.
79. " " Account of the birds coll. in Sumba etc. London 1898.
80. " " On a coll. of humming birds from Ecuador and Mexico. London, 1894.
81. " " On the birds coll. by Mr. Everett on the Island of Savu.
82. " " Notes on humming birds. London, 1897.

83. HARTERT, F.: List of a coll. of birds made in the Sula Islands by W. D'Oherly. London, 1898.
84. " " Notes on Palaearctic birds and allied forms. London, 1897.
85. " " An account of the collection of birds made by Mr. W. Doherty in the Eastern Archipelago. London 1896.
86. " " Various notes on humming birds. London, 1897.
87. " " On the birds collected by Mr. Meek on Rossel Islands in the Louisiade Archipelago. London, 1899.
88. " " Further notes on humming birds. London, 1899.
89. " " List of birds collected in Timor. London, 1898.
90. " " On the birds collected by Mr. Everett in South flores. Part. II. London, 1898.
91. " " On the distinctness of *Trochalopterus Elliotti* etc. London, 1894.
92. " " Some new and other rare birds from Fergusson Islands. London 1895.
93. " " Notes on the Caprimulgidae. London. 1892.
94. " " A few additions to former notes. London, 1896.
95. " " On a second collection of mammals from the Natuna Islands. London, 1895.
96. " " On a small coll. of birds from Mindoro. London, 1895.
97. " " On some Meliphagidae and other birds from New-Guinea. London, 1897.
98. " " *Salvadorina Waigensis*. London, 1894.
99. " " Nest and eggs of *Micropus subfurcatus*, etc. London, 1894.
100. " " On a new Bustard from the Palaearctic Region. London.
101. " " The migration of Partridges. London, 1893.
102. " " A Hitherto Overlooked british bird. London, 1898.
103. " " On the first primary in passerine birds. London, 1899.
104. " " On the birds of Island of Aruba etc. London, 1893.
105. " " On the birds of East Prussia, Part. I—II. London, 1892.
106. " " Various notes on humming birds. London, 1897.
107. " " Notes on some species on the families Cypselidae, Caprimulgidae and Podargidae. London, 1896.
108. " " Catalogue of the birds in the British Museum. Vol. XVI. London, 1892.
109. " " Letter. London, 1894.
110. " " On the Psittacula. London, 1897.
111. " " On subspecies. London, 1896.
112. " " Descript. of seven new species etc. London, 1897.
113. " " On some necessary and some desirable changes of names lately used in connection with Philippine birds. London, 1897.
114. " " List of a collection of birds from the Island of Lirung etc. London, 1898.
115. " " A new form of swift from Madagascar. London, 1896.
116. " " *Lepus nigronuchalis* sp. n. London, 1894.
117. " " Description of a new finch from the West-Indies. London, 1896.
118. " " A few notes on birds from Perak Malay Peninsula. London, 1898.
119. " " *Columba rupestris pallida* subsp. nov. Berlin, 1894.
120. " " Bericht über die Reise von Loko. 1887.
121. " " Katalog der Vogelsammlung im Museum der Senckenbergischen Naturf.-Gesellsch. in Frankfurt a. M. Frankfurt. 1891.
122. " " Vom Niger-Benue-Gebiet etc.
123. " " Die Formen von *Fringilla spodogenys* in Nordafrika. Berlin, 1894.
124. " " Wie hält der fliegende Raubvogel seine Beine.
125. " " Über v. Berlepsch's und Prof. Koenigs Vorträge. Dresden, 1898—99.
126. HEGYFÖKY K.: A vándormadarak megérkezési idejének igazozása. Budapest, 1897.
127. HELMS O.: Ornith. Beobachtungen vom nördl. Atlant.-Ocean. Leipzig 1899.
128. HERMAN O.: A füstí fecske ezidei felvonulása. Ungvár, 1898.
129. " " A füstí fecske tavaszi felvonulása.

130. HEERMAN O.: A magyar parasztházról. Budapest, 1898.
131. * * * Das ungarische Bauernhaus. Budapest, 1898.
132. * * * A magyar ház. Bpest, 1898.
133. * * * A magyar pásztorélet. Budapest, 1899.
134. * * * Ungarische Bauten und redendes Werkzeug. Budapest, 1898.
135. * * * Franciaország és a madárvonulás. Budapest, 1898.
136. HOMMEYER, A.: Meine Eiersammlung am 18/XI. 1891. Manuscriptum.
137. JABORNEGG, Freiherr v.: Festschrift zum 50-jährigen Bestehen des Kärntnerischen naturh. Landes-Museums in Klagenfurt. Klagenfurt, 1898.
138. KIMAKOWICZ M.: *Vipera berus* und ihre Varietät prester. Nagy-Szeben, 1897.
139. KOENIG-WARTHAUSEN: Naturw. Jahresbericht. Stuttgart, 1896.
140. LENDL A. Dr.: Útmutatás az állatok kitöméséhez. Budapest, 1898.
141. Dr. LORENZ V. LIBURNAU: ДИБЛЕ КОЖЕ ПРЧКИХ ОЦПБА etc. Sarajevo, 1899.
142. LORENZ TH.: Verzeichniss zur Sammlung abnormer und hybrider Wildhühner. Riga, 1895.
143. MADARÁSZ Gy. Dr.: Bíró Lajos új-guineai gyűjtése. Budapest, 1897.
144. MAJLÁTH Jos. v. Graf: Társadalmi program. Budapest.
145. MARTORELLI G.: Commemorazione scientifica del Conte Ercole Turati. Milano, 1898.
146. MARGÓ T. Dr.: A budapesti K. m. tud. egyet. állattani és összehasonlító bonczati intézet. Budapest, 1896.
147. MISKOVITZ F. H.: A tengerrengésről. Budapest, 1897.
148. NEDELANDSCH MET. INST.: Phenoménes period. d. animaux. etc. Utrecht.
149. * * * Onweders Optische Verschijnselfen. Amsterdam, 1899.
150. OBERHOLSER H. C.: A revision of the wrens of the genus *Thryomanes* Selater. Washington, 1898.
151. OEDENBURGER ZEITUNG: Herman Otto gegen den Bund der Vogelfreunde. Sopron, 1899.
152. ORNITHOLOGIST'S UNION AMERICAN: Check-List of North American birds. New-York, 1895.
153. PARROT C. Dr.: Zum gegenwärtigen Stande der Schreiadlerfrage. Leipzig, 1899.
154. * * * Zur ungarischen Avifauna. Gera, 1899.
155. * * * Ergebnisse einer Reise nach dem Occupationsgebiet. Gera, 1898.
156. * * * Ornith. Beobachtungsstationen in Bayern. Nürnberg, 1898.
157. PAVESI P.: Calendario ornitologico Pavese pel 1897—98. Pavia, 1898.
158. * * * Calendario ornitologico Pavese pel 1889—90. Pavia, 1890.
159. * * * Calendario ornitologico Pavese pel 1893—95. Pavia, 1895.
160. * * * Calendario ornitologico Pavese pel 1895—97. Milano, 1889.
161. * * * Calendario ornitologico Pavese pel 1895—97. Pavia, 1897.
162. * * * Intorno ad una rarità ornitologica italiana. Milano, 1886.
163. * * * Uccelli rari occorsi ultimamente nel Pavese. Milano, 1880.
164. * * * Importanza del melanismo negli uccelli. Rovereto 1895.
165. REISER O.: Reiseerinnerungen aus Griechenland. Sarajevo, 1897.
166. * * * Saxicola albicollis és amphileuca. Budapest, 1898.
167. REZNAK E.: Die Vögel in ihrer Beziehung zur Landwirtschaft. Wien, 1897.
168. SALVADORI: Ergebnisse meines Vogelherdes.
169. SCHALOW H.: Die Vögel der Sammlung Plate. Jena, 1898.
170. SJÖSTEDT Y.: Zur Ornithologie Kameruns. Stockholm, 1896.
171. STEJNEGER L.: The birds of Kuril-Islands. Washington, 1898.
172. SZALAY L. E.: A fehér gólya és füstí fecske 1897-iki tavaszi felvonulása. Budapest, 1898.
173. SZÉCHENYI B. gr.: Funde aus der Steinzeit. Budapest, 1876.
174. TELEKI P. gr.: Korszakok az ázsiai felfedezések történetében. Budapest, 1899.
175. TEMPLE R.: Thierschutzfreundliche Besprechungen. Budapest, 1897.
176. TRISTRAM H. B.: Field study in Ornithology. Washington, 1894.
177. TSCHUSI V. v.: Bemerkungen über die europ. Graumeisen. Hallein, 1898.
178. TUZSON J.: A vörösfenyő tenyésztése. Budapest, 1897.
179. UDDEN J. A.: The mechanical composition of wind deposits. Rock Island, 1898.

180. VADÁSZ J.: Árvédelmi füzesek telepítése. Budapest, 1898.
 181. WARE V. DR.: Trappenjagd im Frühlinge. Leipzig, 1895.
 182. WITHAKER J. J. S.: Sulla riproduzione in cattività del pollo Sultano Porphyrio coruleus. Palermo.
 183. ZOOLOGISCHE STATION NEAPEL: Zum Tage des 25-jähr. Bestehens.

Cserépdányok. — Tausch-Exemplare.

1. *Akadémiai Értesítő*. Budapest. 1898: No. 105, 106, 107, 108; — 1899: No. 109, 110, 111 és 112. füzetek.
2. *Anales del Museo Nacional* de Montevideo. Tomo III. fasc. VIII, IX, X. (1898.).
3. *Atti della Società Toscana di Scienze Naturali*. Processi Verbali. Vol. XII. pg. 57—102. — Memoire Vol. XVI. (1898.).
4. *Atti della Società Italiana di Scienze Naturali e del Museo civico di Storia Naturale*. Milano. Vol. XXXVII. fasc. 2^o e 3^o fogli 20—26^{3/4}.
5. *Avicola*. Giornale Ornithologico Italiano. Siena. Anno II. (1898.) fasc. 11—12. Anno III. (1899.) f. 13, 14.
6. *Bericht der Meteorologischen Commission* des naturforschenden Vereines in Brünn. Jahrg. I—XVI. (1881—1896).
7. *Bericht der Naturwissenschaftl. Gesellschaft zu Chemnitz*.
8. *Bericht der Oberhessischen Gesellschaft f. Natur- und Heilkunde*.
9. *Bulletin de la Société Impériale des Naturalistes de Moscou*. Nouv. Sér. Toms. XII. (Année 1898.) No. 1—3.
10. *Catalogue of the Australian Museum, Sydney*. Nr. 4. Part. 1—4, Nr. 12.
11. *Erdély*. Kolozsvár. VII. (1898.) 8—12. füzet, és VIII. (1899.) 1—4. füzetek. — A mi furdóink. 1898. 1—4.
12. *Erdély népei*. Kolozsvár. I. köt. (1898.) 1—9. — II. (1899.) 1.
13. *Erdészeti Lapok*. XXXVII. (1898.) 9—12. XXXVII. (1899.) 1—3. füzetek.
14. *Értesítő*. Erdélyi Muz. Egly. Orvos-Természettudom. szakosztályából II. Term. t. szak. XIX. köt. (1897.) II. és III. füzet.
15. *Helios*. Organ des Naturwissensch. Vereines des Regierungsbezirkes Frankfurt.
16. *Jahrbuch des Naturhistorischen Landes-Museums von Karnten*. XXV. Heft (45. u. 46. Jahrgang). 1899. Klagenfurt.
17. *Jahrbuch des Siebenbürgischen Karpathervereines*. XVIII. Jahrg. (1898.)
18. *X. Jahresbericht des Vereins für Naturwissenschaft zu Braunschweig*.
19. *Jahresbericht der Naturforschenden Gesellsch. Graubündens*. Neue Folge. XXI. Bd. (1897—1898.) Chur. 1898. — Beilage: *Die Fische des Kantons Graubünden*. Chur. 1898.
20. *Jahresbericht und Abhandlungen* des Naturwissenschaftlichen Vereines in Magdeburg. (1896—1898.) 1898.
21. *Journal of the Asiatic Society of Bengal*. Vol. LXVII. Part. II, Nr. 1, 2. and Part. III. No. 1. (1898.).
22. *Kisérletügyi Közlemények*. Budapest. I. köt. (1898) 4—8. és II. köt. 1. füz. (1899.)
23. *Leopoldina*. XXXIV. Nr. 9—12. és XXXV. (1899.) 1—3.
24. *Memoirs of the Australian Museum, Sydney*. Nr. 2.
25. *Memorie*. (Mus. Civico di Storia Naturali di Milano etc.)
26. *Mittheilungen des Naturwissenschaftlichen Vereines zu Troppau*. Nr. 8. (1898.), No. 9. (1899.)
27. *Mittheilungen aus dem Osterlande*. Neue Folge. Bd. VIII. Altenburg, S.-A. (1898.).
28. *Mittheilungen des Naturwissenschaftlichen Vereines für Steiermark*. (Graz.)
29. *Novitates Zoologicae*. A Journal of Zoology in connection with the Tring Museum. Vol. V—VI. Nr. 1.
30. *North American Fauna*. (U. S. Department of Agriculture) Washington. Nr. 13. (1897.)
31. *Ornithologisches Jahrbuch*. Hallein. IX. Jahrg. Heft 5—6. X. 1—2.
32. *Ornithologische Monatschrift*. Gera (Reuss) XXIII. Jahrg. Nr. 9—12; XXIV. Jahrg. Nr. 1—4.
33. *Ornithologische Monatsberichte*. Berlin. VI. Jahrg. Nr. 10—12; VII. Jahrg. Nr. 1—4.
34. *Proceedings of the American Academy of Arts and Sciences*. Boston. Vol. XXXV. 1—10.

35. *Proceedings of the United States National Museum*. Washington. N. 1134.
36. *Records of the Australian Museum*. Vol. I. Nr. 6; Vol. II. Nr. 1; Vol. III. 1—4.
37. *Report of the Secretary of Agriculture 1898*. Washington.
38. *Schwalbe*. Wien. Jahrg. XXI. (1897.) Nr. 4.
39. *Skrifter, Det kongelige Norske Videnskubers Selskabs*. Thordjem.
40. *Smithsonian Miscellanious Collections*.
41. *Smithsonian Report*. Washington.
42. *Societatum Litterae*. Frankfurt. Jahrg. XI. (1897.) Nr. 7—12; Jahrg. XII. (1898.) 1—4.
43. *A Természet*. Budapest. II. köt. 3—8. füz. (1898.). — 9—16. (1899.)
44. *Természetrajzi Füzetek*. Budapest. XXI. (1898.) évf. 1—2. füz.
45. *Természettudományi Közlöny*. XXX. köt. (1898.) 350—352; XXXI. köt. (1899.) 353—356. füzet.
46. *Természettud. Közönyhöz Pötfüzetek*. XLVIII. (1898.) XLIX. (1899.)
47. *The Auk*. New-York. Vol. XV. (1898.) Nr. 4. — Vol. XVI. 1—1. (1899.)
48. *Tidskrift för Jägere och Fiskare*. Helsingfors. Argang V. (1897.) Haft 6.
49. *Vadászlap*. Budapest. XIX. (1898.) 30—36. sz. XX. (1899.) 1—12. sz.
50. *Verhandlungen des Naturforschenden Vereines in Bunn*. Bd. VI, XXII, XXXIV, XXXVI.
51. Verhandlungen u. Mittheilungen de Siebenbürgischen Vereins f. Naturwissenschaften zu Hermannstadt. XLVII. (Jahrg. 1897.) — 1898.
52. *Yearbook of the United States Departement of Agriculture*.
53. *Zeitschrift für Ornithologie und praktische Geflügelzucht*. Stettin. Jahrg. XXII. Nr. 10—12; Jahrg. XXIII. Nr. 1—4. (1899.)
54. *Revista do Museu Paulista*. — S. Paulo. Vol. III. 1898.
55. *Diagramme der magnetischen und meteorologischen Beobachtungen zu Klagenfurt*. (Witterungsjahr 1898.) 1899.

ERRATA.

Az »Aquila» V. (1898.) kötetében pg. 307. felülről a 7. fajnál:

7. *Charadrius phivalis* helyett 7. *Aegialites hiaticula* olvasandó.

Im V. (1898) Jahrgange der »Aquila» pg. 307. bei der 7. Art soll:

statt 7. *Charadrius phivalis* 7. *Aegialites hiaticula* stehen.

Die Ungarische Ornithologische Centrale

offerirt gegen ornithologische Fachwerke, besonders welche über den Vogelzug handeln. — solange der Vorrath langt — folgende ornithologische Arbeiten:

1. **Herman, O.**, Madarász, Dr. J. v., Chernel, St. v., Vastagh, G. v.: *J. S. von Petényi. Der Begründer der wissenschaftlichen Ornithologie in Ungarn. 1799—1855.* Ein Lebensbild. Budapest. 1891. (Mit einer lithographirten und einer Farbendrucktafel.) IV. 1—137 S.
2. **Frivaldszky, J.**: *Aves Hungariae.* Budapest. 1891. Illustriert. VIII. 1—197 S.
3. **Madarász, Gy. dr.**: *Magyarozó a második nemzetközi ornithologiai congressus alkalmával Budapesten rendezett magyarországi madarak kiállításához.* Budapest. Illustriert. VIII. p. 1—114 S.
4. **Madarász, Dr. J. v.**: *Erläuterungen zu der aus Anlass des II. internat. ornithologischen Congresses zu Budapest veranstalteten Ausstellung der Ungarischen Vogelfauna.* Budapest. Illustriert. VIII. 1—124 S.
5. **Lovassy, S. dr.**: *Az ornithologiai kiállítás magyarországi tojás- és fészekgyűjteményének katalógusa. — Catalog der ungarischen Eier- und Nestersammlung.* Budapest. 1891. VIII. 1—56 S.
6. **Reiser, O.**: *Die Vogelsammlung des bosnisch-hercegovinischen Landesmuseums in Sarajevo.* Illustriert. Budapest. 1891. 1—148 S.
7. **Sharpe, Bowdler R.**: *A review of recent attempts to classify birds.* VIII. Budapest. 1891. 1—90 S.
8. **Slater, Philip Lutley**: *The geographical distribution of birds.* Budapest. 1891. VIII. 1—45 S.
9. **Newton, Alfred**: *Fossil Birds from the forthcoming «Dictionary of Birds».* Budapest. 1891. IV. p. 1—15.
10. **Fürbinger, M.**: *Anatomie der Vögel.* Budapest. IV. 1—48 S.
11. **Palmén, Prof. Dr. J. A.**: Referat über den Stand der Kenntniss des Vogelzuges. Budapest. 1891. IV. 1—13 S.
12. **Herman, O.**: Ueber die ersten Ankunftszeiten der Zugvögel in Ungarn (Frühjahrs-Zug.) IV. 1—42 S.
13. **Liebe, Dr. Th., und J. v. Wangelin**: Referat über den Vogelschutz. Budapest. 1891. IV. 1—18 S.
14. **Máday, I.**: Referat über den internationalen Schutz der, für die Bodenkultur nützlichen Vögel. Budapest. 1891. IV. 1—17 S.
15. **Blasius, Dr. R.**: Bericht an das ungarische Comité für den II. internat. ornithologischen Congress in Budapest. Budapest, 1891. IV. 1—5 S.
16. **Reichenow, Dr. A.**: Entwurf von Regeln für die zoologische Nomenclatur. Budapest. 1891. IV. 1—14 S.
17. **Blasius, Dr. R.**: Entwurf der Statuten des permanenten internationalen ornithologischen Comité. Budapest. 1891. IV. 1—2 S.
18. **Meyer, A. B.**: Entwurf zu einem Organisationsplan des permanenten internat. ornith. Comité. Budapest. 1891. IV. 1—10 S.
19. **Blasius, Dr. R.**: Bericht über das permanente internationale ornithologische Comité und ähnliche Einrichtungen in einzelnen Ländern. Wien. 1891. (Sonderabdruck aus «Ornis» Jahrgang 1891.) VIII. 1—15 S.
20. **Főjelentés, Hauptbericht, Compte Rendu.** I. Th. Budapest. 1892. IV. 1—227 S. II. Th. Budapest. 1892. IV. 1—238 S.
21. **Herman, O.**: *A madárvozlás elemei Magyarországon 1891-ig. — Die Elemente des Vogelzuges in Ungarn bis 1891.* Mit einer Uebersichtskarte, vier Detailkarten und vier Tabellen. Budapest. 1895. IV. 1—212 S.

ORNITHOLOGUSOK GYÜLÉSE

1899. szeptember 25—29. napján

SARAJEVÓBAN.

Derék lusztrum mult el azóta, hogy a Magyar Ornithologiai Központ Budapesten életre kelt.

Az intézet keletkezése karöltve folyóiratával, az «Aquila»-val, melynek hatodik évfolyama éppen indulóban van, egészen természetesen magával hozta azt, hogy az osztrák bizottság, mely a madármegfigyelési állomásokat egykoron fejlesztette, föléledt és Bécs székhelylyel működését újból megkezdette s hogy a Bosznia és Herzegovina ügyeit intéző kormányzat is a madárvonulás megfigyelését szervezte.

Az összefüggő terület összessége, a melyet ily módon megfigyelő hálózatok borítanak, az északi szélesség 42° 6'-tól az 51° 10'-ig terjed, van tengerpartja, havasvidéke, alföldje minden átmenettel egyetemben; vannak tóságai, folyórendszerei, szóval mindazon feltételei, a melyektől a gazdag Ornis és életének változatossága függ.

E területégység tehát a madárvonulás megfigyelésére kiválóan alkalmas s a reáfordított fáradság bő eredményvel keesgett.

A tudomány javára szolgáló igazi eredmény azonban lényegesen az egységes módszertől függ, mely az egész területre megállapítandó és szigorúan alkalmazandó.

Ennek a szilárd meggyőződésnek, mely legfőképpen az «Aquila» folyóirat madárvonulási feldolgozásából fakadt, közvetlen folyománya annak a szükségnek érzete volt, hogy az említett három megfigyelési hálózat a folyó évből-összejőjön, még pedig úgy az ügy érdekében, mint arra való tekintetből is, hogy majdan a III-dik nemzetközi ornithologiai Congressus tárgyalásai számára tisztázott anyaggal szolgálhasson.

ORNITHOLOGISCHE VERSAMMLUNG IN SARAJEVO.

Im Jahre 1899 vom 25—29. September.

Ein gut Lustrum is verstrichen, seitdem die Ungarische Ornithologische Centrale in Budapest ins Leben gerufen wurde.

Das Zustandekommen dieser Anstalt, vereint mit der Zeitschrift «Aquila», deren sechster Jahrgang soeben beginnt, hatte die natürliche Folge, dass auch das Comité für ornithologische Beobachtungen in Oesterreich, mit dem Sitze Wien, seine Thätigkeit wieder aufnahm und durch Hinzuthun der Verwaltung von Bosnien und Herzegovina auch dort die Beobachtung des Vogelzuges eingeleitet wurde.

Der zusammenhängende Ländercomplex, welcher auf diese Weise durch Beobachtungsnetze bedeckt wird, erstreckt sich vom 42° 16' bis 51° 10' n. B., hat Küstengebiet, Hochgebirge, Tiefebene, nebst allen nur denkbaren Übergängen; Binnengewässer, Flusssysteme, kurz gesagt alle Bedingungen für eine reiche Ornis und wechselvolle Entwicklung ihres Lebens.

Der Complex ist also für die Beobachtung des Zuges der Vögel ausnehmend günstig gestaltet und die hierauf verwendete Mühe verspricht reichen Lohn.

Die Hauptbedingung für ein, für die Wissenschaft erspriessliches Resultat hängt jedoch wesentlich von der einheitlichen Methode ab, welche für den ganzen Complex festgestellt und streng angewendet werden muss.

Dieser festen Überzeugung, welche hauptsächlich aus den Bearbeitungen des Vogelzuges in der Zeitschrift «Aquila» ihren Ursprung nahm, entsprang auch die Notwendigkeit einer Zusammenkunft der obenangeführten drei Beobachtungsnetze im laufenden Jahre, u. z. im Interesse der Sache, aber auch mit Rücksicht auf den III-ten internat. ornithologischen Congress; in letzterer Hinsicht zu dem Zwecke, um dort ein geklärtes Substrat für die einschlägige Beratung beizusteuern.

Az alólírottak tehát abban egyeztek meg, hogy megteszik a szükséges lépéseket, hogy egy összejövetel lehetővé váljék s minthogy több oldalról az a kívánság merült föl, hogy az ornithologusoknak valamely összejövetele a Balkán félsziget valamely pontján tartassék meg, lépések történtek, hogy a három megfigyelő hálózat összejövetele Bosznia és Herzegovina fővárosában, Sarajevóban legyen megtartható, még pedig azért, mert az ottani országos muzeum a Balkánornis hiteles helyévé fejlődött s ezen a terület úgy aviphaenologiai, mint ornithologiai tekintetben a legkiválóbb érdekesség.

A legelőkelőbb, döntő helyen történt lépések tökéletes eredménnyel vezettek, a mennyiben a boszniai és hercegovinai kormányzat az 1899. szeptember 25–29. napjára tervezett gyűlés számára a legmesszebbre menő előzékenységet és segítséget felajánlotta s azt is kifejezte, hogy a gyűlést illető felvilágosításokat az országos muzeum Sarajevóban legkészségesebben megadni hajlandó, a gyűlés adminisztratív része ennél fogva Sarajevóban összpontosítható.

Ez a legnagyobb hála érdemes elhatározás lehetővé tette, hogy úgy a tudományos, valamint az egyebekre vonatkozó program megállapíttassék.

Az előbbire nézve, a mennyiben a faunisztikai és aviphaenologiai részre vonatkozik, természetesen a megfigyelő hálózat intézői vannak kötelezve.

Ez a rész lényegesen a következőket foglalja magában:

1. A Magyar Ornithologiai Központ kiállítja vonulási térképeit, táblázatait s gondoskodik az azokhoz tartozó előadásokról is.

2. Gondoskodik oly referátumról, mely a megfigyelések és a feldolgozás egységes módszerének megállapítására alapot szolgáltat.

3. A madártani megfigyelő állomások osztrák bizottsága kiállítja vonulási térképeit és gondoskodik a megfelelő előadásokról.

4. A boszniai és hercegovinai országos muzeum részéről várható:

a) A megfigyelési terület térképe s az erre vonatkozó előadás;

b) A Balkán ornisára vonatkozó referátum s az ehhez tartozó kiállítás.

Azonban elvileg az is határozottatott, hogy ezeken kívül más tárgyakra vonatkozó előadások is elfogadhatnak, hogy tehát a három meg-

Es einigten sich daher die Gefertigten dahin, Schritte zu unternehmen, um eine Zusammenkunft zu ermöglichen und da von vielen Seiten der Wunsch ausgesprochen wurde, eine Versammlung von Ornithologen an irgend einem Punkte der Balkanhalbinsel zu veranstalten, wurden Schritte gethan, um für die Zusammenkunft der drei Beobachtungsnetze Sarajevo, die Hauptstadt von Bosnien und Herzegovina, zu gewinnen u. z. auch aus dem Grunde, weil das dortige Landesmuseum sich zum «locus credibilis» für die Balkanornis entwickelt hat und der Gebietescomplex ornithologisch und aviphaenologisch vom höchsten Interesse ist.

Die an massgebendster Stelle unternommenen Schritte führten zu einem vollkommen günstigen Resultate, indem die bosnisch-hercegovinische Landesverwaltung der für den 25–29-ten September 1899 in Aussicht genommenen Versammlung die weitgehendsten Zusicherungen des Entgegenkommens und der Beihilfe gemacht und es ferner ausgesprochen hat, dass alle Anfragen und Informationen durch das Landesmuseum in Sarajevo bereitwilligst erledigt werden, mithin der administrative Teil in Sarajevo concentrirt werden darf.

Diese höchst dankenswerte Entschliessung machte es möglich, sowohl das wissenschaftliche als auch das sonstige Programm festzustellen.

Für das erstere haben in erster Reihe die Leitungen der Beobachtungsnetze zu sorgen, natürlicherweise soweit es sich um den faunistischen und aviphaenologischen Teil handelt.

Dasselbe enthält im Wesentlichen folgendes:

1. Die Ung. Ornith. Centrale stellt bei:

a) Zugskarten und Tabellen, sammt dazu gehörigen Vorträgen.

b) Referat, als Substrat zur Feststellung der einheitlichen Methode der Beobachtung und Bearbeitung des Vogelzuges.

2. Das Comité für ornithol. Beobachtungsstationen in Oesterreich stellt bei:

a) Zugskarten nebst Vorträgen.

3. Seitens des bosnisch-hercegovinischen Landesmuseums kann gewärtigt werden:

a) Zugskarte des Gebietes nebst Vortrag;

b) Referat über den Stand der Balkanornis, nebst daran geknüpfter Ausstellung.

Principiell wird jedoch ausgesprochen, dass ausser diesen Materien auch andere ornithologische Vorträge freudigst zugelassen werden,

figyelő hálózat tényezőinek egyetemén kívül a külföld összes ornithologusai, továbbá különösen phänológiával foglalkozó meteorologusai ezennel ünnepelesen meghívassanak.

A program többi része nagy vonásokban a következő:

I-ső nap, 1899. szeptember 25-dikén.

Dél előtt 10 óra 30 p. a vendégek fogadtatása a sarajevói pályaudvaron. Elszállásolás.

Délután összejövetel a muzeumban, a működésnek a következő napokra való meghatározása; azután a város megtekintése. Este társas vacsora az «Egyesületi ház»-ban.

II-dik nap, 1899. szeptember 26-dikén.

Dél előtt összejövetel a muzeumban, a gyűjtemény és a Balkánállatok speciális Ornisa kiállításának megtekintése és tanulmányozása. Délután 3 órakor gyülekezés a kormányzósági palotában s kezdete az előadásoknak és a megfigyelő hálózatok referátumainak.

III-dik nap, 1899. szeptember 27-dikén.

Dél előtt az előadások folytatása.

Délután kirándulás Iliđzére a Boszna forrásához. Vacsora.

IV-dik nap, 1899. szeptember 28-dikén.

Reggel 6 és 7 óra között kirándulás a Suko-vác-vizeséshez s a szakállas saskeselyű fészékéhez. Ebéd.

V-dik nap, 1899. szeptember 29-ikén.

Dél előtt a gyűlés bezárása.

Délben a Hercegovinába kirándulók elutazása.

Délután a többi vendég elutazása.

A meghívók szétküldése idejekorán történik meg.

A jelentkezések és az előadások bejelentésének határnapja

Aquila. VI.

dass somit ausser der Gesamtheit der Functionäre der drei Beobachtungsnetze auch die Gesamtheit der Ornithologen und der auch Phänologie pflegenden Meteorologen mit der Versicherung grössten Zuorkommens hiemit feierlichst eingeladen wird.

Das Programm der Veranstaltungen ist in grossen Zügen das folgende:

I-ter Tag, den 25. September 1899.

Vormittag 10 Uhr 30 M. Empfang und Begrüssung der Gäste in Sarajevo. Einquartierung wird besorgt.

Nachmittag Zusammenkunft im Museum, zwanglose Besprechung für die Einteilung der folgenden Tage. Rundgang durch die Stadt. Abends Souper im Vereinshaue.

II-ter Tag, 26. September.

Vormittags 9 Uhr Versammlung im Museum, Besichtigung der Sammlung und speciellen ornithologischen Ausstellung der Balkanländer.

Nachmittag 3 Uhr im Regierungspalais Beginn der Beratungen, Vortrag der Referate der drei Beobachtungsnetze.

III-ter Tag, 27. September.

Vormittag Fortsetzung der Beratungen. Vorträge.

Nachmittag Ausflug nach Iliđze und zu den Bosnaquellen. Nachtmal.

IV-ter Tag, 28. September.

Früh 6—7 Uhr Ausflug zum Sukavac-Wasserfalle mit Brutplatz des Gypaetos barbatus. Mittagessen.

V-ter Tag, 29. September.

Vormittag Schluss der Versammlung.

Mittags Abreise der Ausflügler nach der Hercegovina.

Nachmittags Abreise der übrigen Teilnehmer.

Die Versendung der Einladungen erfolgt rechtzeitig.

Die Anmeldung der Teilnahme und der Vorträge hat bis

1899. augusztus 15.;

külön megjegyzendő, vajjon a jelentkező részt vesz-e a hercegovinai kirándulásban?

A bejelentések és kérdézősködések a következő ezim alatt történek:

An das bosnisch-hercegovinische Landesmuseum

in

Sarajevo.
Bosnien.

Alulírottak a tudományos részt illető minden kérdésre készségesen megadják a felvilágosítást.

Budapest, 1899. május. Nemzeti Muzeum.

Bécs, 1899. máj. Udvari Muzeum, Burgring 7.

Herman Ottó

Liburnau-Lórencz Lajos dr.

a Magyar Ornithologiai Köz- az osztrák megfigyelő hálózat pont t. főnöke. bizottságának elnöke.

15-ten August 1899

zu erfolgen.

Die Teilnahme an der Excursion in die Herzegovina ist besonders anzumelden.

Sämtliche Anmeldungen sind zu richten

an das bosnisch-hercegovinische Landesmuseum

in

Sarajevo
Bosnien.

Die Gefertigten sind bereit, auf speciell wissenschaftliche Anfragen jede Auskunft zu erteilen.

Wien, Hofmuseum, Burgring 7

Budapest, National-Museum

im Mai 1899.

Otto Herman

Dr. Ludwig Lorenz v. Liburnau

Chef der Ungar. Ornitholog. Obmann des österr. Comité für Ornithol. Beobachtungsstationen in Oesterreich.

Centrale.

für Ornithol. Beobachtungsstationen in Oesterreich.

Magyar részről a bizottságot alkotják a következők: — Seitens Ungarns wird das Comité durch folgende gebildet:

Magyar Ornithologiai Központ: — Ungarische Ornithologische Centrale:

I. Hivatalos személyzet. — Amtliches Personal.

Herman Ottó főnök.

Pungur Gyula szolgálattelelre beosztott tanár.

Schenk Jakab, egyetemi bölcsészettani hallgató, asszisztens.

Uhlig Csörgői Titusz, bölcsészettanhallgató, ez idő szerinti egy éves önkéntes Sopronban, rendkívüli asszisztens.

Szalay L. Elemér, orvostanhallgató, rendkívüli asszisztens.

Dr. Krammer Nándor tanár, (Bécs-Csabán) külső munkatárs.

2. Tiszteletbeli tagok. — Ehrenmitglieder.

Belföldiek. — Inländische.

Csáky Albin gr. — Budapest.

Festetics Andor gr. — Budapest.

Forgách Károly gr. — Ghymes.

Bedő Albert. — Budapest.

Csató János. — Nagy-Enyed.

Hegyfokj Kabos. — Túrkeve.

Szalay Imre. — Budapest.

Külföldiek. — Ausländische.

Bachofen v. Echt Adolf. — Wien.

Gr. Hans v. Berlepsch. — Cassel.

Blasius Rudolf dr. — Braunschweig.

Büttikoffer J. — Rotterdam.

W. Eagle Clarke. — Edinburg.

Collet Robert. — Christiania.

Cordeaux M. John. — Great Cotes.

Fatio Viktor dr. — Genf.

Finsch Otto dr. — Leyden.

Fürbringer Max dr. — Jena.

Giglioli Enr. Hyllier. — Florenz.

D'Hamonville Louis. — Manonville.

Dr. Hennicke C. — Gera.

Homeyer Al. — Greifswald.

Menzbier M. A. — Moscou.

Middendorff E. — Hellenorm.

Milne-Edwards A. — Paris.

Newton Alfred. — Cambridge.

Ogilvie Grant W. R. — London.
 Oustalet Emil dr. — Paris.
 Palaček Jos. dr. — Prag.
 Palmén I. A. — Helsingfors.
 Parrot C. dr. — München.
 Reichenow A. dr. — Berlin.
 Ridgway Robert. — Washington.
 Hon. Rothschild Walter L. — Tring.
 Saunders Howard. — London.
 Selater Lutley Ph. — London.
 Selys-Longchamps br. — Lüttich.
 Sharpe R. Bowdler — London.
 Tschusi Viktor zu Schmidhoffen. — Hallein.
 Wangelin, Jacobi von. — Merseburg.

3. *Levelező tagok.* — *Correspondierende Mitglieder.*

Belföldiek. — Inländische.

Almássy György dr. — Graz.
 Boroskay János. — Zélyom.
 Brusina Spiridion. — Zágráb.
 Buda Ádám — Réa.
 Chernel István. — Köszeg.
 Danford M. C. G. — Poklisa.
 Ertl Gusztáv. — Liptó-Ujvár.
 Fászl István. — Sopron.
 Földes János. — Lippa.
 Gyulai Gaál Gaston — Császa.
 Greisiger Mihály dr. — Szepes-Béla.
 Gretzmacher Gyula. — Selmeczbanya.
 Hauer Béla. — Kis-Harta.
 Kocyan Antal. — Zuberecz.
 Kunszt Károly. — Cs.-Somorja.
 Lovassy Sándor dr. — Keszthely.
 Madarász Gyula dr. — Budapest.
 Medreczky István. — Ungvár.
 Pfennigberger József. — Bélye.
 Szikla Gábor. — Budapest.
 Szüts Béla. — Tavarna.
 Vadas Jenő. — Selmeczbanya.
 Vastagh Géza. — Budapest.
 Wachenhusen Antal. — Castelnovo.

Külföldiek. — Ausländische.

Blasius Wilhelm dr. — Braunschweig.
 Büchner Eugen. — St.-Petersburg.
 Hartert Ernst. — Tring.
 Jacobi Arnold dr. — Leipzig.
 Kleinschmidt Otto. — Schönstadt.
 Koenig-Warthausen R. br. — Schloss Wart-
 haus.

Leverkühn P. dr. — Sofia.
 Lorenz L. v. Liburnau dr. — Wien.
 Martorelli Giacinto. — Milano.
 Pallisch Carl. — Pitten.
 Reiser Othmar. — Sarajevo.
 Russ Carl dr. — Berlin.
 Salvadori Thom. dr. — Torino.
 Schäff E. dr. — Berlin.
 Schalow Herman. — Berlin.
 Talszky Joseph. — Neutitschein.
 Thienemann J. — Osterwieck.
 Freiherrin Ulm-Erbach geb. v. Siebold. —
 Ulm.

4. *Bendes megfigyelők.* — *Ordentliche Observatoern.*

Belföldiek. — Inländische.

Barlay Károly. — Lippa.
 Bikkessy Guido. — Magyar-Óvár.
 Dusza Károly. — Horka.
 Feilitzsch Arthur br. — Kolozsvár.
 Havlicsek József. — Kupinovo.
 Kallina Károly. — Gődöllő.
 Kenessey László. — Pettend.
 Kiss Lajos. — Debreczen.
 Kócsy János. — Kolozsvár.
 Kosztka László. — Izsák.
 Lendl Adolf dr. — Budapest.
 Linder Károly. — Kolozsvár.
 Menestorfer Gusztáv. — Temes-Kubin.
 Meszlény Benedek. — Velencez.
 Mjazovszky Károly. — Kolozsvár.
 Rónay Antal. — Ungvár.
 Schuch Mihály. — Új-Bessenyő.
 Stettner Markó. — Felső-Lövő.
 Szabó Adolf. — Mármaros-Sziget.
 Szigeti Rezső. — Szombathely.
 Sziklay Ede. — Jánok.
 Szilvássy László. — Meleghegy.
 Szlávay Kornél. — Ujvidék.
 Tarján Tibor. — Kolozsvár.
 Tilseh Károly. — Násasd.
 Tóth Mihály dr. — Nagyvárad.
 Tuzson János. — Selmeczbanya.
 Wildburg Aladár br. — Bihar-Illye.

Külföldiek. — Ausländische.

Br. Hans v. Berlepsch. — Cassel.
 Haase Oscar. — Berlin.
 Hærms Michael. — Samhof.
 Schaffer Alexander. — Mariahof.

5. *Önkéntes tudósítók. Freiwillige Beobachter.*

Belföldiek. — Inländische.

Bozsolik Ferencz. — Dees.
 Cerva Frigyes. — Sziget-Csép.
 Csikesz Sándor. — Szaporeza.
 Dörner István. — Bocsár.
 Erdélyán Péter. — Homolicz.
 Gesztes Lajos. — Felső-Tárkány.
 Hesz János. — Holics.
 Honocz Ödön. — Újvasár.
 Horváth Jeromos dr. — Baja.
 Hosszúfalussy Andor. — Borsod-Nyék.
 Kalmár Lajos. — Csongrád-Csany.
 Kemptner Ernő. — Simontornya.
 Láng Frigyes dr. — Zomba.
 Lészai Ferencz. — Magyar-Gorbó.

Majláth József gr. — Perbenyik.
 Malcevius Emil. — Losoncz.
 Mohács István. — Czibakháza.
 Neupauer István. — Viszoka.
 Povázsai Máté. — Békés-Csaba.
 Rédlí Béla. — Duna-Moes.
 Rósa Lajos. — Nagy-Jeszenicz.
 Sárkány János. — Budapest.
 Teleki Jenő gr. — Budapest.
 Teleki Pál gr. — Budapest.
 Tóth Ede. — Balatonfő-Kajár.
 Varga Lajos. — Sárköz-Újlak.
 Wokrzal Tódor. — Maros-Vécs.

Külföldiek. — Ausländische.

Dr. Cario Richard. — Göttingen.
 Ržchak Emil. — Troppau.